

~ Методологија ~

ИСТРАЖИВАЊЕ О СТРУКТУРИ ЗАРАДА (ИСЗ)

ПРАВНИ ОСНОВ

Статистичка активност се проводи у складу са Законом о статистици Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 85/03) и на основу Статистичког програма Републике Српске и важећег Плана рада Републичког завода за статистику.

Ово истраживање је уређено регулативама Европске Уније број 530/1999, 1916/2000 и 1738/2005.

КОРИШТЕНЕ КЛАСИФИКАЦИЈЕ

Класификација дјелатности (КД БиХ 2010) која садржајно и структурно у потпуности одговара ЕУ класификацији дјелатности NACE Rev 2.

Класификација занимања (КЗ БиХ 2008) која је усклађена са међународном класификацијом занимања ISCO-08.

МЕТОДОЛОШКЕ ОСНОВЕ

Циљ и садржај

Циљ статистичког истраживања о структури зарада јесте да се обезбиједи детаљни и упоредиви подаци о годишњим и мјесечним зарадама као и зарадама по часу а према индивидуалним карактеристикама запослених (пол, старост, занимање, завршена школа) и карактеристикама пословног субјекта у којем раде (подручје дјелатности, величина, облик својине). Израчунавање платног јаза између жена и мушкараца такође је засновано на подацима овог истраживања.

Јединице посматрања / Извјештајне јединице

Извјештајне јединице су узорком изабрани пословни субјекти чије је сједиште у Републици Српској и који имају 10 и више запослених. Сагласно регулативама Европске Уније обухваћени су пословни субјекти из подручја дјелатности В - S према КД БиХ 2010. Подаци се прикупљају на нивоу пословног субјекта као цјелине. Уколико пословни субјекат има јединице у саставу које послују на територији Федерације БиХ или Брчко Дистрикта БиХ, подаци за ове јединице приказани су у саставу матичног пословног субјекта.

Јединице посматрања су запослени у пословним субјектима који су примили плату за референтни мјесец без обзира да ли су запослени на одређено или неодређено вријеме и да ли раде пуно или краће од пуног радног времена. Не обухватају се запослени који нису примили плату за референтни мјесец, запослени у пословним субјектима који имају мање од 10 радника као ни запослени у дјелатности *Пољопривреда, шумарство и риболов*.

ОБУХВАТ

Истраживање о структури зарада реализује се на узорком изабраним пословним субјектима свих облика власништва. Оквир за избор узорка су пословни субјекти из статистичког пословног регистра који имају 10 и више запослених и припадају подручјима дјелатности В - S према КД БиХ 2010.

Узорак је дизајниран као стратификовани случајни са укупном величином одређеном у складу са унапријед дефинисаним квалитетом процјена кључних параметара. Стратификација пословних субјеката у оквиру је извршена на основу области дјелатности и величине пословног субјекта дефинисане бројем запослених радника. Сви стратуми са 250 или више запослених радника су у потпуности укључени у узорак, док је случајан одабир пословних субјеката извршен у стратумима са више од 9 и мање од 250 запослених радника.

Након тога, сваки изабрани пословни субјекат је сам вршио избор узорка запослених који су примили плату за референтни мјесец. Начин избора запослених зависио је од величине пословног субјекта и биран је на начин приказан у табели:

Укупан број запослених који су примили плату	Број запослених за које треба попунити податке	Поступак избора запослених у узорак
1	2	3
Између 10 и 49	100%	Сви запослени
Између 50 и 99	50% (сваки други)	Изаберите запослене под редним бројевима 1, 3, 5, 7 итд. до краја списка
Између 100 и 249	25% (сваки четврти)	Изаберите запослене под редним бројевима 1, 5, 9, 13 итд. до краја списка
Између 250 и 1499	10% (сваки десети)	Изаберите запослене под редним бројевима 1, 11, 21, 31 итд. до краја списка
1500 и више	150 запослених	Изаберите запослене под редним бројевима 1, 1+К, 1+2К итд. до краја списка. К = број запослених који су примили плату за октобар/150. Нпр. $1800/150=12$ што значи да се бира сваки 12-ти запослени

МЕТОД И ПЕРИОДИКА ПРИКУПЉАЊА ПОДАТАКА

Прикупљање података у оквиру ове статистичке активности обавља се путем веб апликације као и путем обрасца, ИСЗ. Као основ за добијање података служи постојећа финансијско-књиговодствена документација као и кадровска односно персонална евиденција. Извјештајни период је година и одређени мјесец (октобар). Подаци о структури зарада прикупљају се и објављују у четворогодишњој периодици.

ОБАВЕЗА ЗАШТИТЕ ПОВЈЕРЉИВИХ ПОДАТАКА

Подаци који се прикупљају путем овог истраживања користиће се искључиво за статистичке сврхе и неће се објављивати као појединачни. Повјерљиви подаци су заштићени у складу са члановима 25. и 27. Закона о статистици Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 85/03) и у складу са Правилником о заштити повјерљивих података.

ДЕФИНИЦИЈЕ ОСНОВНИХ ОБИЉЕЖЈА - ИНДИКАТОРА

Укупна годишња новчана примања запослених подразумевају све исплате запосленима на које се плаћају припадајући порез и доприноси као и оне на које се по тренутно важећим законским прописима не плаћају порези и доприноси (превоз, отпремнине и сл.).

Годишња новчана примања чине: исплате за рад са пуним, краћим од пуног или дужим од пуног радног времена (прековремени рад), додаци за дежурства, за рад ноћу и рад у смјенама, рад недељом и празником, бонуси, накнаде трошкова превоза за долазак на посао и одлазак са посла, накнаде за исхрану у току рада, регрес, отпремнине, посмртнине, накнаде за неизвршене часове рада (годишњи одмор, плаћено одсуство, празници, боловања до 30 дана, одсуство због стручног усавршавања, застој у раду који није настао кривицом запосленог).

У укупна годишња примања нису укључене накнаде: за боловања дужа од 30 дана, за вријеме проведено на службеном путу у земљи и иностранству, за смјештај и исхрану током рада и боравка на терену, за штету због повреде на раду или професионалног обољења и сл. Такође, у примања нису укључена ни примања остварена за рад у иностранству.

Бонуси (који се не исплаћују сваког мјесеца) обухватају бонусе исплаћене на основу периодичних и завршних рачуна, тринаесту плату, јубиларне награде, регрес за кориштење годишњег одмора, отпремнине запосленима при одласку у пензију или за чијим је радом престала потреба и сл.

Број дана годишњег одмора представља број дана годишњег одмора на који је запослени имао право у референтној години, без обзира на то да ли су ти дани искориштени или не.

Мјесечна новчана примања запослених подразумијевају укупна примања, са припадајућим порезом и доприносима, која су исплаћена за референтни мјесец, без обзира на то у ком мјесецу су она исплаћена. У примања су укључени и бонуси исплаћени за референтни мјесец, додаци за прековремени рад, као и додаци за смјенски или ноћни рад, рад недељом или празником. Због међународне упоредивости, а у складу са европским регулативама, у мјесечна новчана примања укључен је и цијели износ мјесечних накнада на која се не обрачунавају порези и доприноси као што су трошкови превоза за долазак и одлазак са посла и сл.

Укупан број плаћених часова рада представља укупан број часова у референтном мјесецу за које је запосленом исплаћена плата. Под плаћеним часовима подразумијевају се извршени, неизвршени, као и плаћени прековремени часови рада. Неизвршени часови су плаћени часови које запослени није радио због: годишњег одмора, празника, боловања до 30 дана, професионалне обуке и др.

Број плаћених прековремених часова рада представља број плаћених часова које је запослени, на захтјев послодавца, радио дуже од уговореног радног времена.

Просјечна плата по часу дефинише се као количник мјесечне плате исплаћене запосленом и плаћених часова рада за референтни мјесец.

УСАГЛАШЕНОСТ СА МЕЂУНАРОДНИМ ПРЕПОРУКАМА И СТАНДАРДИМА

Ово истраживање проводи се у складу са препорукама и дефиницијама ЕУРОСТАТ-а и у потпуности је усклађено са регулативама Европске Уније (регулативе број 530/1999, 1916/2000 и 1738/2005). Нема разлике између дефиниција које се користе у овом истраживању и међународно препоручених дефиниција.

ОРГАНИЗАЦИЈА ПРОВОЂЕЊА

ОРГАНИ ЗА ПРОВОЂЕЊЕ СТАТИСТИЧКЕ АКТИВНОСТИ

Републички завод за статистику Републике Српске проводи Истраживање о структури зарада једном у четири године.

Прикупљање извјештаја обавља се у подручним јединицама Републичког завода за статистику Републике Српске, док се унос и обрада података обавља у Одјељењу статистике рада у централи Завода.

ОБАВЕЗА ДАВАЊА ПОДАТАКА

Извјештајне јединице достављају податке Републичком заводу за статистику Републике Српске у складу са чланом 8. Закона о статистици Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 85/03).

ВРИЈЕМЕ ПРИКУПЉАЊА ПОДАТАКА

Извјештајна јединица попуњава веб апликацију или доставља попуњен образац ИСЗ подручној јединици Републичког завода за статистику у периоду од два мјесеца од момента пријема обрасца. Подаци се прикупљају сваке четири године, и то крајем године за претходну, посматрану годину.

ИНСТРУМЕНТАРИЈУМ

УПИТНИК

За провођење ове статистичке активности користи се веб образац као и ексел образац „Истраживање о структури зарада“ (ИСЗ) који се налази на званичној интернет страници Завода:

[ИСЗ образац](#)

УПУТСТВО ЗА ПОПУЊАВАЊЕ УПИТНИКА

Упутство за попуњавање дато је у оквиру самог обрасца а налази се и на интернет адреси гдје је и веб апликација за директан унос података.

ПУБЛИКОВАЊЕ

Подаци о структури зарада публикују се у облику четворогодишњег саопштења за ниво Републике Српске.

У оквиру саопштења објављују се подаци о просјечним годишњим и мјесечним зарадама по запосленом, зарадама по часу и то према индивидуалним карактеристикама запослених као и према карактеристикама пословног субјекта.

Статистичко саопштење о структури зарада објављује се на интернет страници Републичког завода за статистику Републике Српске.

Припремила:

Биљана Глушац

Посљедње ажурирање:

2. 4. 2024.